

REDEGØRELSE OM DANMARKS DIGITALE VÆKST 2017

MAJ 2017

1. SAMMENFATNING

Digitalisering og ny teknologi giver virksomhederne nye muligheder for at effektivisere produktion og arbejdsprocesser og skaber samtidig grobund for nye forretningsmodeller, innovation og nye produkter. Det udgør en væsentlig drivkraft for produktivitet og vækst og dermed velstanden i de kommende år. Samtidig kan brug af digitale hjælpemidler og teknologier give den enkelte bedre levevilkår. Der er således væsentlige muligheder ved øget brug af digitalisering.

Den hastige udbredelse af digitale teknologier indebærer imidlertid også udfordringer og risici for såvel virksomhederne, den enkelte som for samfundet. Den digitale omstilling kommer til at indebære store omstillinger i erhvervslivet og på arbejdsmarkedet, hvor mange jobfunktioner vil ændres. Det stiller krav til, at virksomhederne fornyer sig, at kompetencerne i arbejdsstyrken udvikles i takt med omstilling af jobfunktioner mv., og at lovgivning og andre rammevilkår følger med, således at der skabes gode og konkurrencedygtige rammer for den digitale omstilling i Danmark og i Europa. Meget taler for, at omstillingen i virksomhederne og på arbejdsmarkedet kommer til at gå hurtigere end tidligere set.

Boks 1 Digital vækst i Danmark

Muligheder

Virksomhederne

- Højere produktivtetsvækst gennem effektivisering samt skabelse af nye markeder og produkter gennem innovation og nye forretningsmodeller mv.

Den enkelte

- Bedre levevilkår, en lettere hverdag, tidsbesparelser, mindre nedslidning, lavere priser, bedre adgang til uddannelse og nye sociale netværk.

Samfundet

- Stigende international e- og samhandel, bedre ressourceanvendelse, en mere miljømæssigt bæredygtig vækst, forbedringer på sundhedsområdet og en mere effektiv offentlig sektor.

Udfordringer

Virksomhederne

- Virksomhederne skal være omstillingsparate og hurtigere end tidligere tage nye teknologier til sig for fortsat at være konkurrencedygtige.

Den enkelte

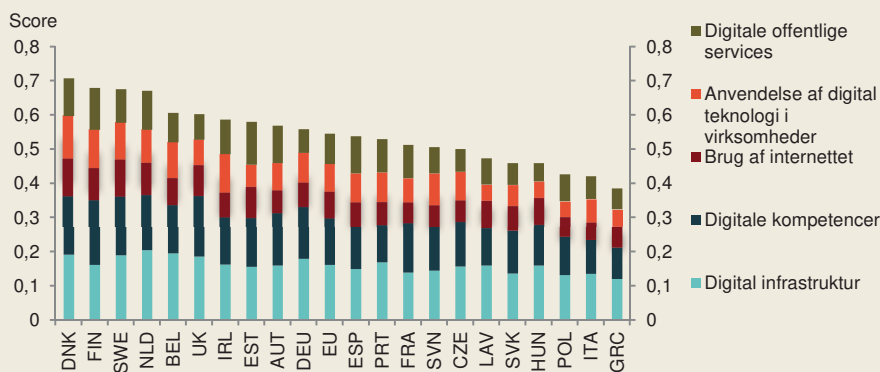
- En række jobfunktioner vil ændres/forsvinde.
- Behov for nye kompetencer.
- Alle får del i gevinsterne af den digitale omstilling.

Samfundet

- Lovgivningen skal kunne rumme de nye digitale forretningsmodeller og være digitaliseringsklar.
- Den digitale infrastruktur skal være velfungerende.
- Sikre ansvarlig håndtering af personfølsomme og forretningskritiske data.
- Større og hurtigere omstilling på arbejdsmarkedet.

Danmarks udgangspunkt er godt. Danmark er fortsat det mest digitale EU-land, se figur 1. Godt 9 ud af 10 danskere bruger internettet dagligt til en bred vifte af formål, såsom jobsøgning, kommunikation, handel mv. Virksomheder anvender også i høj grad digitale teknologier, særligt til enkeltstående processer og automatisering. Den digitale infrastruktur er veludbygget, og den offentlige sektor er blandt de mest digitale i Europa.

Figur 1 Indeks over den digitale økonomi og det digitale samfund, 2017

Kilde: EU-Kommissionen (2017).

Fremdriften i digitaliseringen er dog lidt lavere end gennemsnittet i EU og undersøgelser peger på, at Danmark risikerer ikke at kunne følge med de andre førende lande, jf. kapitel 2. Det skal ses i lyset af, at danske virksomheder har været gode til at udnytte første runde af digitale teknologier til at effektivisere processer i produktion og forretningen, særligt enkeltstående processer. Derimod er danske virksomheder udfordret i forhold til at udnytte de nyere digitale vækstområder som fx kunstig intelligens, analyse af kunde-data, big data, internet of things og e-handel sammenlignet med de førende lande. Hertil kommer, at danske virksomheder i mindre grad formår at omsætte de nye digitale muligheder til nye forretningsmodeller. Udviklingen går meget stærkt, og der er risiko for, at det digitale forspring opnået på den første bølge af digitalisering i Danmark eroderer.

Regeringen har stort fokus på, at Danmark skal drage størst mulig fordel af de nye muligheder til gavn for vækst og velstand, som den digitale omstilling giver. Som en lille åben økonomi vil Danmark under alle omstændigheder mærke konsekvenserne af den digitale udvikling, men vi kan selv påvirke, om vi skal høste gevinsterne. Det kræver, at der sikres gode konkurrencedygtige vilkår for virksomhederne og for omstillingen på arbejdsmarkedet.

Der er allerede taget initiativer for at styrke rammerne for den digitale omstilling, blandt andet gennem digitaliseringspartnerskaber, på uddannelsesområdet og vedr. forbedringer af den digitale infrastruktur. Herudover er igangsat arbejde på en række felter med henblik på at styrke Danmarks digitale omstilling.

Der er nedsat et Digitalt Vækstpanel bestående af virksomhedsledere, der i maj 2017 vil komme med anbefalinger til regeringen om, hvad der kan understøtte den digitale omstilling i dansk erhvervsliv, herunder i forhold til små og mellemstore virksomheder.

Regeringen har også fået anbefalinger fra Virksomhedsrådet for IT-sikkerhed og Digitaliseringspartnerskabet for detail-, engros- og e-handel om, hvorledes indsatsen på disse felter kan styrkes. Ligesom der snarest afgives betænkning om gennemførelsen af EU's nye datasikkerhedsdirektiv i Danmark.

I maj vil Disruptionrådet - Partnerskab for Danmarks fremtid holde dets første møde. Disruptionrådet har deltagelse af arbejdsmarkedets parter, virksomheder, eksperter og regeringen, der skal drøfte og analysere digitaliseringens og globaliseringens muligheder og udfordringer, herunder på arbejdsmarkedet.

Regeringen vil i efteråret 2017 på baggrund af anbefalinger fra blandt andet Det digitale Vækstpanel og drøftelserne i Disruptionrådet fremlægge en *Strategi for Danmarks digitale vækst*, der skal bidrage til, at Danmark fortsat er i front, når det kommer til at udnytte de nye teknologiske muligheder.

Regeringen vil fremlægge en deleøkonomisk strategi inden sommeren 2017.

Der vil på uddannelsesområdet blive igangsat blandt andet trepartsdrøftelser om voksen- og efteruddannelse.

Som led i den digitale omstilling er et væsentlig fokusområde også at sikre gode vækst- vilkår for entreprenørskab og nye virksomheder. Regeringen har nedsat et iværksætter- panel, som skal se på rammevilkårene for at få nye virksomheder til at vokse og udnytte nye muligheder blandt andet i form af nye digitale forretningsmuligheder.

Endelig har gennemførelse af det digitale indre marked i Europa stor betydning for også Danmarks digitale omstilling og prioriteres derfor højt.

Boks 2 Status for Danmarks digitale vækst 2017

Digital vækst

- Danmark er fortsat det mest digitaliserede EU-land. Fremdriften i digitaliseringen er dog lavere end gennemsnittet i EU, hvilket bl.a. kan afspejle teknologisk indhentning, men andre sammenlignelige lande digitaliserer også hurtigt.
- Borgerne ser overvejende positivt på digitaliseringen. 9 ud af 10 frygter ikke, at deres arbejdsplads nedlægges som følge af den teknologiske udvikling.
- 9 ud af 10 danskere anvender dagligt internettet. Det er mere end i de fleste andre EU-lande. Danskere bruger dog i mindre grad internettet til fx nyheder og online kurser end i de nordeuropæiske lande, vi normalt sammenligner os med.

Digitalisering af danske virksomheder

- Danske virksomheder er blandt de mest digitale i Europa. Halvdelen af danske virksomheder med over ti ansatte har et højt digitaliseringsniveau, og det er især store virksomheder, som er meget digitale.
- Danske virksomheder er førende på ældre digitale teknologier, der har automatiseret drift og digitaliseret administration.
- Danske virksomheder udnytter derimod ikke nyere digitale vækstområder som fx dataanalyse (big data og kundedata), sensorer (internet of things) og e-handel til bl.a. eksport i så høj grad som i de førende europæiske lande.
- De mest digitale virksomheder har en signifikant højere produktivitet end de mindst digitale virksomheder i Danmark.
- IT-investeringerne er steget kraftigt siden midten af 1990'erne og udgør i dag ca. 20 pct. af de samlede erhvervsinvesteringer.
- Digitale virksomheder har en relativt høj etableringsrate i Danmark og udgør 10 pct. af alle danske vækstvirksomheder, men kun 5 pct. i det generelle erhvervsliv.

Digitale kompetencer

- Siden 2009 er virksomhedernes efterspørgsel efter medarbejdere med avancerede digitale kompetencer vokset dobbelt så meget som den generelle efterspørgsel.
- 1 ud af 7 nye stillinger kræver IT-færdigheder på avanceret brugerniveau eller på specialistniveau.
- Danske virksomheder har i gennemsnit færre IKT-specialister ansat end virksomheder i andre nordeuropæiske lande.
- Halvdelen af de danske virksomheder, der søger IKT-specialister, giver udtryk for, at de har haft vanskeligheder ved at få de ledige stillinger besat.
- Befolkningens almene digitale kompetencer er gode, men lidt efter de nordiske lande og Nederlandene. Godt ¼ af den voksne arbejdsstyrke har ingen/svage IT-kompetencer.
- Virksomhederne tilbyder ikke efteruddannelse i IKT-færdigheder i helt samme omfang som andre nordeuropæiske lande, fx Norge, Finland og Tyskland.

Andre forudsætninger for digitalisering i erhvervslivet

- Danmark har en veludbygget digital infrastruktur. Der er imidlertid geografiske forskelle, særligt i forhold til højhastighedsbredbånd.
- Den offentlige sektor i Danmark er langt fremme i forhold til digitaliserede offentlige services, særligt den virksomhedsrettede digitalisering af offentlige tjenester.
- Ny teknologi og nye forretningsmodeller udfordrer eksisterende regulering, der kan hæmme investeringer og innovation.
- Kun 4 ud af 10 danske virksomheder har en IT-sikkerhedspolitik, selvom ca. 7 ud af 10 virksomheder udsættes for cyberangreb. Der er behov for større opmærksomhed om IT-sikkerhed og brug af personfølsomme og forretningskritiske data.